

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN KESKUSPANKKI

Suositus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 22 artiklan muuttamisesta

(EKP/2017/18)

(Euroopan keskuspankin esitys)

(2017/C 212/04)

PERUSTELUT

I JOHDANTO

Unionin yleinen tuomioistuin antoi 4 päivänä maaliskuuta 2015 tuomionsa asiassa T-496/11, *Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta v. Euroopan keskuspankki* ⁽¹⁾. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, ettei Euroopan keskuspankilla (EKP) ole arvopaperiselvitysjärjestelmien, keskusvastapuolet mukaan lukien, toiminnan sääntelemisen edellyttämää toimivaltaa. Tästä syystä unionin yleinen tuomioistuin kumosi EKP:n 5.7.2011 julkaiseman Eurosystem Oversight Policy Framework -nimisen järjestelmän (eurojärjestelmän yleisvalvontaa koskeva puiteasiakirja) siltä osin kuin siinä asetetaan keskusvastapuolille vaatimus siitä, että niiden on sijaittava eurojärjestelmään kuuluvassa jäsenvaltiossa.

Unionin yleinen tuomioistuin huomautti kuitenkin, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 129 artiklan 3 kohdassa määrätään yksinkertaistetusta tavasta muuttaa tiettyjä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä 'EKPJ:n perussääntö') artikloja. Sen ansiosta Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavanomaisessa lainsäätämisyksessä EKP:n suosituksesta tai komission ehdotuksesta muuttaa EKPJ:n perussäännön 22 artiklaa. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että EKP:n on, jos se katsoo, että SEUT 127 artiklan 2 kohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitetun tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että sille myönnetään keskusvastapuoliin kohdistuvaa asetuksenantovaltaa, pyydettyä Euroopan unionin lainsäätäjää muuttamaan 22 artiklaa.

On odotettavissa, että sekä globaalisti että Euroopan tasolla tapahtuvat merkittävät muutokset lisäävät selvitysjärjestelmistä ja erityisesti keskusvastapuolista maksujärjestelmien moitteettomalle toiminnalle ja yhteisen rahapolitiikan täytäntöönpanolle aiheutuvia riskejä, mikä viime kädessä vaarantaa hintavakauden säilyttämistä koskevan eurojärjestelmän ensisijaisen tavoitteen saavuttamisen.

EKP antaa edellä esitetyn perusteella tämän suosituksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi EKPJ:n perussäännön 22 artiklan muuttamisesta. EKP:n neuvosto on antanut suosituksen yksimielisesti EKPJ:n perussäännön 40.3 artiklan mukaisesti. Se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

II YLEISIÄ HUOMIOITA

Keskusvastapuoliin kohdistuvat häiriöt voivat vaikuttaa hintavakauden säilyttämistä koskevaan eurojärjestelmän ensisijaiseen tavoitteeseen usealla tavalla. Tällaiset häiriöt voivat ensinnäkin heikentää euroalueen luottolaitosten likviditeettiasemaa ja mahdollisesti häiritä euroalueen maksujärjestelmien moitteetonta toimintaa. Tämä saattaisi johtaa keskuspankkiliikviditeetin lisääntyvään kysyntään ja mahdollisesti haasteisiin eurojärjestelmän yhteisen rahapolitiikan toteuttamisessa. Toiseksi tällaiset häiriöt saattavat heikentää rahapolitiikan välittymisessä keskeisessä asemassa olevien rahoitusmarkkinoiden segmenttien toimintaa.

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat vuonna 2012 asetuksen (EU) N:o 648/2012 ⁽²⁾, jossa vahvistettiin muun muassa sääntely- ja valvontakehys sen varmistamiseksi, että keskusvastapuolet ovat luotettavia ja vakaita ja noudattavat

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

jatkuvasti toiminnan järjestämistä, liiketoiminnan harjoittamista ja vakavaraisuutta koskevia pakottavia vaatimuksia. Tämä sääntelykehys sisältää kollegioiden muotoon perustettuja kollektiivisia valvontajärjestelyjä, jotka mahdollistavat eurojärjestelmän toimenpiteet muun muassa ongelmatilanteissa, joissa valuutan vakaus saattaa vaarantua. Koska keskusvastapuolten systeeminen merkitys lisääntyy, Euroopan komissio on antanut lisäksi ehdotuksen keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehystä annettavaksi asetukseksi ⁽¹⁾.

On odotettavissa, että sekä globaalisti että Euroopan tasolla tapahtuvat merkittävät muutokset lisäävät selvitysjärjestelmistä ja erityisesti keskusvastapuolista maksujärjestelmien moitteettomalle toiminnalle ja yhteisen rahapolitiikan täytäntöönpanolle aiheutuvia riskejä, mikä viime kädessä vaarantaa hintavakauden säilyttämistä koskevan eurojärjestelmän ensisijaisen tavoitteen saavuttamisen.

Ensinnäkin Yhdistyneen kuningaskunnan irtautuminen Euroopan unionista vaikuttaa merkittävästi eurojärjestelmän kykyyn hoitaa tehtäviään euron liikkeeseen laskevana keskuspankkina. Tällä hetkellä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet keskusvastapuolet selvittävät merkittäviä määriä euromääräisiä tapahtumia: euromääräisten repojen arvioitu päiväkohtainen arvo on 101 miljardia euroa ja euromääräisissä koronvaihtosopimuksissa olevien avoimien positioiden arvioitu päiväkohtainen arvo 33 biljoonaa euroa (noin 99 prosenttia unionin markkinoista) ⁽²⁾. Johonkin merkittävään Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevaan keskusvastapuoleen kohdistuva merkittävä häiriö voisi siten johtaa vakavaan likviditeetin supistumiseen euroalueella. Eurojärjestelmän kyky valvoa ja hallita Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevien keskusvastapuolten aiheuttamia riskejä heikentää se, jos sääntely- ja valvontakehys, jota sovelletaan unionin keskusvastapuoliin asetuksen (EU) N:o 648/2012 nojalla, ei enää koske niitä. Lisäksi tämänhetkiset EKP:n ja Bank of Englandin väliset järjestelyt, jotka koskevat tietojenvaihtoa ja yhteistyötä niiden Yhdistyneen kuningaskunnassa sijaitsevien keskusvastapuolten osalta, joilla on merkittävää euromääräistä liiketoimintaa, perustuvat asetuksella (EU) N:o 648/2012 kollegioiden muotoon perustettuihin kollektiivisiin valvontajärjestelyihin, mutta eivät voi korvata niitä. Tulevaisuudessa Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevia keskusvastapuolia voi sitä vastoin koskea vain järjestely, jota sovelletaan kyseisen asetuksen nojalla kolmansien maiden keskusvastapuoliin.

Toiseksi keskusvastapuoliselvityksestä on tullut yhä useammin rajatylittävää ja systeemisesti merkittävää. G20-ryhmän johtajat sopivat syyskuussa 2009 Pittsburghissa pitämässään huippukokouksessa siitä, että kaikki standardoidut OTC-johdannaisopimukset pitäisi selvittää keskusvastapuolen kautta. G20-ryhmän johtajat vahvistivat kesäkuussa 2010 tämän sitoumuksen, joka pantiin täytäntöön unionissa asetuksella (EU) N:o 648/2012. Unionin rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen on merkinnyt lisäksi sitä, että keskusvastapuolet ovat kehittyneet ensisijaisesti kotimaisia tarpeita ja markkinoita palvelevista toimijoista kriittisen tärkeitä infrastruktuureja perustaviksi toimijoiksi unionin rahoitusmarkkinoilla. Tämä on johtanut siihen, että keskusvastapuolten koko ja merkitys on lisääntynyt huomattavasti unionissa ja maailmanlaajuisesti.

Kolmanneksi Euroopan komissio esitti 13 päivänä kesäkuuta 2017 lakiesityksen ⁽³⁾, jonka tarkoituksena on varmistaa rahoitusmarkkinoiden vakauden sekä sellaisten keskusvastapuolten luotettavuuden ja vakauden, jotka ovat systeemisesti merkittäviä rahoitusmarkkinoille koko unionissa. Komission esityksellä halutaan syvempien ja paremmin integroituneiden pääomamarkkinoiden kehittymisen tukemiseksi ottaa käyttöön valvojien harjoittaman valvonnan tiiviimpi yhdentyminen ja liikkeeseen laskevan keskuspankin vastuita. Sillä pyritään myös ratkaisemaan ongelmat, joita aiheutuu Yhdistyneen kuningaskunnan irtautumisesta unionista, ja varmistamaan, että keskusvastapuoliin, joilla on keskeinen systeeminen asema unionin rahoitusmarkkinoilla, sovelletaan unionin oikeudellisen kehyksen mukaisia suojatoimia.

Sen varmistamiseksi, että eurojärjestelmä euron liikkeeseen laskevana keskuspankkina voi toteuttaa sille ehdotetussa lainsäädännössä määrätyn roolin, on äärimmäisen tärkeää, että sillä on asianmukainen toimivalta perussopimuksen ja EKP:n perussäännön nojalla. Eurojärjestelmällä pitäisi olla valtuudet seurata ja arvioida riskejä, joita aiheutuu siitä, että keskusvastapuolet selvittävät merkittäviä määriä euromääräisiä tapahtumia. Erityisesti tämän pitäisi sisältää sääntelyvaltaa antaa sitovia arviointeja ja edellyttää korjaavia toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä unionin muiden viranomaisten kanssa, jotta kyetään vastaamaan riskeihin, jotka vaikuttavat eurojärjestelmän perustehtäviin ja ensisijaiseen tavoitteeseen. Lisäksi, mikäli tarpeen euron vakauden suojelemiseksi, EKP:llä pitäisi olla asetuksen (EU) N:o 648/2012 kehyksen ulkopuolella sääntelyvaltaa hyväksyä lisävaatimuksia keskusvastapuolille, jotka selvittävät merkittäviä määriä euromääräisiä tapahtumia.

Edellä esitetyn perusteella EKP katsoo, että on välttämätöntä, että sille annetaan valtuudet säännellä selvitysjärjestelmiä, erityisesti keskusvastapuolia, jotta varmistetaan sille SEUT 127 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja neljännessä luetelmakohdassa annettujen perustehtävien asianmukainen hoito.

⁽¹⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehystä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012 ja (EU) 2015/2365 muuttamisesta (COM(2016) 856 final).

⁽²⁾ LCH.Clearnet Ltd:n julkaisemat CPMI-IOSCO public quantitative disclosure -standardin mukaiset tiedot, tammikuu 2017.

⁽³⁾ (COM(2017) 331 final).

Suositus**”EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI****Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 22 artiklan muuttamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 129 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön ja erityisesti sen 40.1 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan keskuspankin suosituksen,

ottavat huomioon Euroopan komission lausunnon (*),

noudattavat tavallista lainsäätämisyhteistyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Perustehtävät, joita on hoidettava Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) välityksellä, sisältävät unionin rahapolitiikan määrittämisen ja täytäntöönpanon sekä maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan. Turvalliset ja tehokkaat rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurit, erityisesti selvitysjärjestelmät, ovat olennaisen tärkeitä näiden perustehtävien täyttämiseksi.
- (2) Jotta EKPJ:n tavoitteet kyetään saavuttamaan ja se kykenee hoitamaan tehtävänsä, Euroopan keskuspankki (EKP) ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota palveluja, ja EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi unionissa ja suhteessa muihin maihin.
- (3) Unionin yleinen tuomioistuin antoi asiassa T-496/11, *Yhdistynyt kuningaskunta v. EKP*, 4 päivänä maaliskuuta 2015 tuomion⁽¹⁾, jossa todettiin, ettei EKP:llä ole arvopaperiselvitysjärjestelmien toimintaan kohdistuvaa asetuksenantovaltaa. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että SEUT 129 artiklan 3 kohdan ansiosta Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavanomaisessa lainsäätämisyhteistyössä EKP:n suosituksesta tai komission ehdotuksesta muuttaa Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä "EKPJ:n perussääntö") 22 artiklaa. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että "EKP:n on, jos se katsoo, että SEUT 127 artiklan 2 kohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitettua tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että sille myönnetään arvopaperiselvityksessä käytettävään infrastruktuuriin kohdistuvaa asetuksenantovaltaa, pyydettyä unionin lainsäätäjää muuttamaan perussääntöjen 22 artiklaa lisäämällä niihin nimenomainen viittaus arvopaperiselvitysjärjestelmiin."
- (4) On odotettavissa, että sekä globaalisti että Euroopan tasolla tapahtuvat merkittävät muutokset lisäävät sitä riskiä, että selvitysjärjestelmiin ja erityisesti keskusvastapuoliin kohdistuvat häiriöt uhkaavat maksujärjestelmien moitteetonta toimintaa ja yhteisen rahapolitiikan täytäntöönpanoa, mikä viime kädessä vaarantaa hintavakauden säilyttämistä koskevan eurojärjestelmän ensisijaisen tavoitteen saavuttamisen.
- (5) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29 päivänä maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle aikomuksestaan irtautua Euroopan unionista. Yhdistyneen kuningaskunnan irtautuminen johtaa perustavanlaatuisen muutokseen siinä, miten tiettyjä systeemisesti merkittäviä euromääräisiä selvitystoimia säännellään ja valvotaan, ja heikentää siten eurojärjestelmän kykyä seurata ja hallita maksujärjestelmien moitteettomaan toimintaan kohdistuvia riskejä ja eurojärjestelmän rahapolitiikan täytäntöönpanoa.
- (6) Keskusvastapuoliselvityksestä on tullut yhä useammin rajatylittävää ja systeemisesti merkittävää. Koska keskusvastapuolilla on erilaisia jäseniä ja ne tarjoavat Euroopan laajuisesti rahoituspalveluja, niillä on keskeinen merkitys koko unionille ja erityisesti euroalueelle. Tämä näkyy Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 648/2012⁽²⁾, jolla otetaan käyttöön kollektiivisia valvontajärjestelyjä sellaisten kollegioiden muodossa, jotka koostuvat asianomaisista kansallisista ja unionin viranomaisista, mukaan lukien eurojärjestelmä euron liikkeeseen laskevan keskuspankin tehtävässään.
- (7) Näiden seikkojen huomioonottamiseksi Euroopan komissio esitti 13 päivänä kesäkuuta 2017 lakiesityksen, jonka tarkoituksena on varmistaa rahoitusmarkkinoiden vakauden sekä sellaisten keskusvastapuolten luotettavuuden ja vakauden, jotka ovat systeemisesti merkittäviä rahoitusmarkkinoille koko unionissa. Sen varmistamiseksi, että eurojärjestelmä euron liikkeeseen laskevana keskuspankkina voi toteuttaa sille ehdotetussa lainsäädännössä määrätyn roolin, on äärimmäisen tärkeää, että sillä on asianmukainen toimivalta perussopimuksen ja EKPJ:n

(*) Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppapatiekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

perussäännön nojalla. Eurojärjestelmällä pitäisi erityisesti olla sääntelyvaltaa hyväksyä sitovia arvioita ja vaatia korjaavia toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä muiden unionin viranomaisten kanssa. Lisäksi, mikäli tarpeen euron vakauden suojelemiseksi, EKP:llä pitäisi olla myös sääntelyvaltaa hyväksyä lisävaatimuksia keskusvastapuolille, jotka selvittävät merkittäviä määriä euromääräisiä tapahtumia.

- (8) EKP:n perussäännön 22 artikla on osa "EKP:n rahapoliittiset tehtävät ja toimet" -nimistä IV lukua. Näin ollen siinä annettuja valtuuksia olisi käytettävä ainoastaan rahapoliittisia tarkoituksia varten.
- (9) Näistä syistä EKP:lle pitäisi antaa selvitysjärjestelmiä, erityisesti keskusvastapuolia, koskevaa sääntelyvaltaa muuttamalla EKP:n perussäännön 22 artiklaa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan EKP:n perussäännön 22 artikla seuraavasti:

"22 artikla

Selvitysjärjestelmät ja maksujärjestelmät

EKP ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota järjestelyjä ja EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien sekä rahoitusinstrumenttien selvitysjärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi unionissa ja kolmansien maiden kanssa."

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*."

Tehty Frankfurt am Mainissa 22 päivänä kesäkuuta 2017.

EKP:n puheenjohtaja

Mario DRAGHI
